

**การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ
กองบังคับการปราบปราม**
**AN APPLICATION OF IDDHIPADA DHAMMA IN WORK PERFORMANCE OF
THE POLICE IN CRIME SUPPRESSION AND PREVENTION DIVISION**

วรพันธุ์ ทองหมั่น กอบกิตต์ สุวรรณโชติ, เบญจ์ พรพลธรรม, พระปลัดวิสุทธิ์ศรี เทียนวิเศษ *

Worapun Thongmun, kobkit Suwanachot, Ben Pompoltam, Phraku Udomcharuwan Teanviset

บัวบุษรา อัครศรติพงษ์, ญัฐวัฒน์ สุดประเสริฐ, เดชชาติ ตรีทรัพย์ *

Vuabutsara Akarasrutlpong Natthawattana Sudprasert Detchat Treesap

E-Mail: Detchat2508@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม 2) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z - test ค่า F - test และค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวินัย ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ตามสถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แนวทางการส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม พบว่าควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ยอมรับการตรวจสอบงาน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาทธรรม, การปฏิบัติงาน, ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

ABSTRACT

The Objectives of this research were 1) to study an application of Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division. 2) to compare an application of Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division 3) to study the suggestion concerning the way to promote for applying

* คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

the Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division, the instrument for data collection was questionnaire, both open and closed end, statistical analysis by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, Z.test, F. test and LSD's method.

The results found that :

An application of Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division by overviewed was at high level, when identified in terms of genders, ages, degree of educations, marriage status, experiences, and salaries found that by overviewed was at high level, when considered in each aspects found that effort aspect (effort to work) was the most average, secondly thoughtfulness aspect (to be careful in work) and investigation aspect (to use wisdom in work) were the lowest average.

The comparative results of application of Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division in terms of marriage status, experiences were different as statistical significance at 0.05, genders and salaries were different as statistical significance at 0.001, but ages degree of educations were not different as statistical significance at 0.05

The suggestion concerning the way to promote an application of Iddhipada Dhamma in work performance of the police in crime suppression and prevention division found that should be promote the officers accepted for self-work checking to improve and re-correct in the future, to promote the motivation of officers and to be gift to officers who work hard.

Keywords: Iddhipada Dhamma, Work Performance, The Police in crime suppression and prevention division

บทนำ

กองบังคับการปราบปราม ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ระดับประเทศ มีหน้าที่คอยดูแลความทุกข์แลความสุขของประชาชน ความปลอดภัยของประชาชน การดูแลให้ประชาชนอยู่ในกรอบของกฎหมาย และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ข้าราชการตำรวจ จะต้อง มีหลักปฏิบัติไปในทางที่ถูกต้องเพื่อทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงาน และการดำรงชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสายตาประชาชน และในฐานะที่ประเทศไทยเป็น

เมืองพุทธ จึงมีความ จำเป็นที่ต้องมีการนำหลักธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เฉพาะอย่างยิ่งกับธรรมที่องค์สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า หากใครปฏิบัติมักจะประสบความสำเร็จหลักธรรมนั้นก็คือ “หลักอิทธิบาท 4” หรือ “หลักอิทธิบาทธรรม” อันเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อผลสำเร็จในหน้าที่การงาน ประกอบด้วยแนวปฏิบัติ 4 ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ซึ่งใคร ๆ จำได้แต่จะมีสักกี่คนที่ปฏิบัติได้ครบทั้ง 4 ข้อ อันเป็น 4 ขั้นตอนที่ต้องเฝ้าหนุนเสริมกันจะขาด

ข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ด้วยว่ามันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันทั้ง 4 ข้อจึงจะทำให้เราประสบผลสำเร็จในชีวิตและการทำงานได้ตามความมุ่งหวังได้แก่ 1) ฉันทะ คือความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ความรักความพอใจงานในตำแหน่งที่ทำ 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น คือความพากเพียรในงานที่ทำ หมายถึง การกระทำที่ติดต่อกัน ไม่ขาดตอน 3) จิตตะ หมายถึง ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น คือ ความจดจ่อในงานที่ทำ หมายถึง ความไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้นไปจากความรู้สึกของตัวทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัด อยู่ในใจเสมอ 4) วิมังสา หมายถึงความหมั่นพิจารณาตรวจสอบในเหตุผลของสิ่งนั้น คือ ความสอดส่องในงานที่ทำ ความสอดส่องในเหตุและผล แห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้รวมความหมายของคำว่าปัญญา ไว้อย่างเต็มที่

ในปัจจุบันมีปัญหาอยู่มากมายในกองปราบปรามที่ทำให้ข้าราชการขาดแรงจูงใจไม่สามัคคี ตั้งแต่สวัสดิการ งบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ ความก้าวหน้าในชีวิต และมีข้าราชการบางกลุ่มที่ไม่ค่อยพอใจ และไม่มีความรักในการกิจที่ได้รับมอบหมายให้ทำขาดความเพียรพยายามในการจับกุมคนร้ายรวมถึงขาดความใส่ใจในงานปราบปรามแก้ปัญหาไม่เป็น นี่จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการตำรวจกองปราบปรามส่วนนี้ไม่ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้หนึ่งปฏิบัติงานอยู่ในกองปราบปราม จึงตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามในด้านต่าง ๆ เพื่อ

นำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นข้อเด่นและข้อด้อยและระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม อันจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม อีกทั้งยังสามารถนำผลที่พบไปใช้ส่งเสริมการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

2. เพื่อวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในกองบังคับการปราบปราม กรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2552 จำนวน 1,550 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในกองบังคับการปราบปราม กรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2552 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก วิธีการคือนำรายชื่อข้าราชการตำรวจตามทะเบียนประวัติข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในกองบังคับการปราบปราม กรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2552 ที่เป็นประชากรทั้งหมดมาตัดใส่กล่อง แล้วทำการจับรายชื่อประชากรทีละชื่อจนครบจำนวน 319 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z - test หาค่า F - test และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 220 คน คิดเป็นร้อยละ 68.90 และเป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 99 คน คิดเป็นร้อยละ 31.02

1.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตั้งแต่ 41 ปี ขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 153 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96 และมีอายุ 30-40 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 99 คน คิดเป็นร้อยละ 31.02 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 67 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 น้อยที่สุด

1.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 109 คน คิดเป็นร้อยละ 34.16

1.4 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสมีจำนวนทั้งสิ้น 179 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 และมีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีจำนวนทั้งสิ้น 77 คน คิดเป็นร้อยละ 24.13 มีสถานภาพโสด มีจำนวนทั้งสิ้น 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.76 น้อยที่สุด

1.5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 16-30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 176 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 และมีประสบการณ์ทำงาน 31 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.57 มีประสบการณ์ทำงาน 1-15 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 71 คน คิดเป็นร้อยละ 22.26 น้อยที่สุด

1.6 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 186 คน คิดเป็นร้อยละ 58.31 และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.48 น้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามเพศ พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เพศชาย พบว่า ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุดเพศหญิงพบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามอายุ พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี และอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อายุต่ำกว่า 30 ปี พบว่า ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ 30-40 ปี พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน และด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการ

ตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โสด, สมรส และหย่าร้าง/หม้าย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โสด พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน, ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สมรส พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้าน จิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน, ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

หย่าร้าง/หม้าย พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.5 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประสบการณ์ทำงาน 1-15 ปี, 16-30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประสบการณ์ทำงาน 1-15 ปี พบว่า ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประสบการณ์ทำงาน 16-30 ปี พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประสบการณ์ทำงาน 31 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.6 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลัก

อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ต่ำกว่า 10,000 บาท, 10,000 - 20,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน และด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 10,000 - 20,000 บาท พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน, ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 20,001 บาทขึ้นไป พบว่า ด้านจริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ตามเพศ พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามเพศ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน และด้าน

วิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการ
ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านวิริยะ ความเพียรใน
การปฏิบัติงานด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการ
ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.001

4.2 ผลการเปรียบเทียบการนำหลัก
อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม
ตามอายุพบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการ
ปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้
ในการปฏิบัติงาน ตามอายุ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
ฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้าน
จิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วน
ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงานด้าน
วิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการ
ปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบการนำหลัก
อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม
ตามระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจ
กองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิ
บาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามเพศ
โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อ
เปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความ
พอใจในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิริยะ

ความเพียรในการปฏิบัติงานด้านจิตตะ การเอา
ใจใส่ในการปฏิบัติงานด้านวิมังสา การใช้ปัญญา
พิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

4.4 ผลการเปรียบเทียบการนำหลัก
อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม
ตามสถานภาพสมรส พบว่าข้าราชการตำรวจ
กองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิ
บาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตาม
สถานภาพสมรส โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิริยะ ความ
เพียรในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านจิตตะ การ
เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้าน
ฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านวิมังสา
การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการ
ปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

4.5 ผลการเปรียบเทียบการนำหลัก
อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม
ตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ข้าราชการ
ตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลัก
อิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตาม
ประสบการณ์ทำงาน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
วิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน ด้านวิมังสา
การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการ

ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.6 ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ตามรายได้ต่อเนื่อง พบว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามรายได้ต่อเนื่อง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. ผลการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ได้เสนอแนวทางส่งเสริมการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

5.1 ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ, ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันจัด

สถานที่ทำงานให้บรรยากาศที่ดีเหมาะสมเพื่อเพิ่มความสบายใจในการปฏิบัติงาน

5.2 ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้คำชมเชย ประกาศเป็นตัวอย่างแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร, ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ใช้เวลาว่างจากการปฏิบัติหน้าที่ทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

5.3 ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เอาใจฝักใฝ่ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามคนร้ายเพิ่มขึ้น, ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ใส่ใจการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้ายให้มากขึ้นโดยให้คำชมเชยและประกาศเกียรติคุณเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนอื่น,ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมกิจกรรมฝึกสมาธิเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีสติมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้าย

5.4 ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ยอมรับการตรวจสอบงานที่ทำของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป, ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการค้นหาพิจารณาข้อมูลในการปราบปรามคนร้ายเพื่อการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ดังนี้

ผลการศึกษาการนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ได้รับการอบรมด้านศีลธรรมทางพุทธศาสนา ตั้งแต่เรียนในโรงเรียนนายสิบ โรงเรียนนายร้อย แม้กระทั่งเข้ารับราชการในหน่วยต่าง ๆ ของกรมตำรวจก็ได้เข้าปฏิบัติธรรม และได้รับการอบรมศีลธรรมเป็นประจำ จึงทำให้ ข้าราชการตำรวจเข้าใจ และซึมซับหลักปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา ทำให้ผลของการนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ นครพัฒน์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ ความพอใจรักใคร่ ด้านวิริยะ ความเพียรพยายาม ด้านจิตตะ การ

เอาใจฝักใฝ่ ด้านวิมังสา มีปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามเพศอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงานพบว่า โดยรวมมีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามโดยส่วนใหญ่มีความพอใจต่อภาระหน้าที่งานปราบปรามคนร้ายแม้จะต้องเสี่ยงภัยอันตรายมากกว่าหน่วยอื่น ๆ ก็ตาม จึงทำให้มีความปรารถนาตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบความสำเร็จแต่ก็มีส่วนหนึ่งที่คิดว่าการปฏิบัติหน้าที่และบรรยากาศในสถานที่ทำงานไม่เหมาะสมนัก ยังมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกิจ มลสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะความพอใจรักใคร่ ด้านวิริยะความเพียรพยายาม ด้านจิตตะการเอาใจฝักใฝ่ และด้านวิมังสามีปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักอิทธิ

บาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุ เกเรดเฉลี่ย ชั้นปี และวัดที่จำพรรษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงานพบว่า โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามส่วนใหญ่มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่อดทน อุตสาหะในการปราบปรามคนร้าย แม้จะเกิดอุปสรรคก็ไม่ท้อถอย พยายามปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้อย่างเต็มความสามารถ และใช้เวลาว่างจากการปฏิบัติหน้าที่ทำงานที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ผลออกมาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี บุญเอี่ยม (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการทำงานของพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด” ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการทำงานของพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก 2) พนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต ที่มีประวัติการผ่านการฝึกอบรมต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการทำงานโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน 3) พนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต มีการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จโดยอาศัยแรงจูงใจภายนอก และใช้อิทธิบาท 4 มากน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน วิธีนำอิทธิบาท 4 ไปใช้ คือ ต้องสร้างฉันทะให้เกิดขึ้นในใจของตนเป็นเบื้องต้นแรกก่อน เพื่อให้เกิด

ความชอบหรืออยากที่จะทำงานนั้น ๆ จากนั้นต้องใช้วิริยะคือความเพียรพยายาม อดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่ทำงานต้องมีจิตตะคือความตั้งใจหรือเอาใจใส่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีมีคุณภาพและสุดท้ายต้องใช้วิมังสา คือการพิจารณาไตร่ตรองงานที่ทำอย่างรอบคอบ มีการตรวจสอบข้อบกพร่องจากการทำงานแล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า ข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามส่วนใหญ่ เอาใจใส่ใฝ่ และใส่ใจ การปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้าย ไม่ปล่อยใจฟุ้งซ่านเลื่อยลอยทำให้คนร้ายหนีไป ให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน ๆ ข้าราชการตำรวจเสมอ เอาใจใส่ในงานที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้อย่างเต็มใจไม่ปิดภาระงานให้คนอื่นเสมอ จึงทำให้ผลออกมาในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐณี เลิศเรืองเจริญ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก พยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ที่มีเพศสถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีการใช้อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ

วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน และที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้หลักอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่แตกต่างกัน มีการใช้หลักวิมังสาในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 พยาบาลโรงพยาบาลมหาชัย 2 ได้เสนอปัญหาที่สำคัญคือ 1) การปฏิบัติหน้าที่พยาบาลเป็นงานหนักทำให้รู้สึกเหนื่อยและท้อแท้เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามงานที่ตนเองถนัด 2) ไม่ค่อยมีเวลาหาความรู้ทางการพยาบาลใหม่ ๆ เพิ่มเติม 3) รายได้และสวัสดิการไม่สอดคล้องเหมาะสมกับภาระงานที่ทำ และได้เสนอแนวทางแก้ไขที่สำคัญคือ 1) ควรหาเวลาพักผ่อนให้มากขึ้น เตรียมร่างกายให้พร้อม มุ่งมั่นสนุกสนานกับภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ 2) ควรจัดโครงการอบรมความรู้ทางการพยาบาลใหม่ ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 3) ควรจัดให้มีสวัสดิการและรายได้ให้เหมาะสมกับภาระงานที่ทำ เพื่อจะได้เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปรายได้ว่าข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามส่วนใหญ่รู้จักการใช้ปัญญามากใช้พิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในการปฏิบัติหน้าที่ มีการคิดค้นวิธีการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้รับผลสำเร็จและทำการปรับปรุงพัฒนางานที่ทำอยู่เสมอ ให้ความสำคัญกับการค้นหาพิจารณาข้อมูลเพื่อการทำงานให้ดีขึ้น และยอมรับการตรวจสอบงานที่ทำของตนเอง เพื่อจะได้นำไปปรับปรุง

แก้ไขต่อไป จึงทำให้ผลออกมาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ นครพัฒน์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านฉันทะ ความพอใจรักใคร่ ด้านวิริยะ ความเพียรพยายาม ด้านจิตตะ การเอาใจฝักใฝ่ ด้านวิมังสา มีปัญหาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้/เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การนำหลักอิทธิบาทธรรม ไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 ด้านฉันทะ ความพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันจัดสถานีตำรวจกองปราบปรามที่

ตนเองปฏิบัติงานอยู่ให้บรรยากาศที่ดีเหมาะสมแก่การทำงาน เพื่อเพิ่มความสบายใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น

1.2 ด้านวิริยะ ความเพียรในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการตำรวจโดยมีการให้คำชมเชย และประกาศเป็นตัวอย่างแก่เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ใช้เวลาว่างจากการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้าย มาทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน สังคม เช่นการสอนการป้องกันตัวเอง ให้ความรู้เรื่องยาเสพติด เป็นต้น

1.3 ด้านจิตตะ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ใฝ่ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามคนร้ายเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ใส่ใจการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้ายให้มากขึ้นโดยให้คำชมเชย และประกาศเกียรติคุณเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนอื่น และควรส่งเสริมกิจกรรมฝึกร่วมกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีสติมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามคนร้าย

แหล่งอ้างอิง

- ณัฐนิ เลิศเรืองเจริญ. (2550). *การใช้หลักกฤษฎีกา 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาชัย 2 อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร*. (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- บุญมี บุญเยี่ยม. (2548). *ศึกษาการนำหลักกฤษฎีกา 4 ไปใช้ในการทำงานของพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).

1.4 ด้านวิมังสา การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ยอมรับการตรวจสอบงานที่ทำของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับการค้นหาพิจารณาข้อมูลในการปราบปรามคนร้าย เพื่อการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักกฤษฎีกา 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

2.2 ควรศึกษาทัศนคติที่มีต่อการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

2.3 ควรศึกษาความพอใจที่มีต่อบรรยากาศในสถานที่ทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม

- เบญจวรรณ นครพัฒน์. (2552). การนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- สุกิจ มลสวัสดิ์. (2552). การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ในการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนพระบรมธาตุพิทักษ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- อรพรรณ ศิริพรประสิทธิ์. (2549). สัมฤทธิ์ผลการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).